

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 14 päivänä heinäkuuta 2020

583/2020

Maa- ja metsätalousministeriön asetus alkuperäisrotujen geenivarojen säilyttämiseksi kerättävälle lampaiden ja vuohien spermalle eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintailain (441/2013) 51 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään lampaiden ja vuohien sperman keräysaseman hyväksymisestä eläintailain 51 §:n mukaisesti alkuperäisrotujen geenivarojen säilyttämiseksi. Tässä asetuksessa säädetään myös mainitulla asemalla tapahtuvassa lampaiden ja vuohien sperman keräämisessä, käsittelyssä ja säilytyksessä noudatettavista eläintautien vastustamista koskevista vaatimuksista.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Lampaiden ja vuohien spermaa Suomen rajojen ulkopuolelle toimittavia sperman keräysasemia koskevista vaatimuksista säädetään lampaiden ja vuohien sukusoluille ja alkioille eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1032/2013).

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *lampaila* *Ovis aries* -lajiin kuuluvia kesylammasrotuja lukuun ottamatta mufloneita;
- 2) *vuohilla* *Capra hircus* -lajiin kuuluvia kesyvuohirotuja;
- 3) *spermalla* käsittelemätöntä ja käsiteltyä pässin tai pukin siemennestettä;
- 4) *sperman keräysasemalla* laitosta, jossa kerätään, käsitellään ja säilytetään pässin tai pukin spermaa;
- 5) *alkuperäpitopaikalla* pitopaikkaa, josta lammas tai vuohi toimitetaan sperman keräysasemalle;
- 6) *asemaeläinlääkärillä* toiminnanharjoittajan nimeämää eläinlääkäriä, joka vastaa tämän asetuksen noudattamisesta sperman keräysasemalla; sekä
- 7) *alkuperäisrodulla* suomenvuohia, suomenlampaita, ahvenanmaanlampaita ja kainuunharmaalampaita.

4 §

Sperman keräysaseman hyväksymisen edellytykset

Sperman keräysasemaksi voidaan hyväksyä joko erillinen eläinten pitopaikka tai osa sellaisesta pitopaikasta, jossa harjoitetaan myös muuta kuin sperman keräykseen liittyvää eläintenpitoa. Pitopaikan osan hyväksyminen sperman keräysasemaksi kuitenkin edellyttää, että tähän kuuluvissa tiloissa ei samaan aikaan harjoiteta muuta kuin sperman keräykseen liittyvää toimintaa.

Aluehallintoviraston on tarkastettava sperman keräysasema ennen sen hyväksymistä.

Sperman keräysasema voidaan hyväksyä tämän asetuksen mukaisesti, jos asemalla kerätään spermaa ainoastaan alkuperäisrotujen geenivarojen säilyttämistä varten. Hyväksyminen edellyttää, että sperman keräys täyttää liitteen I kohdan 1 mukaiset vaatimukset.

Aluehallintoviraston on ilmoitettava sperman keräysaseman hyväksymisestä kunnaneläinlääkärille ja Ruokavirastolle. Sperman keräysaseman hyväksymisen yhteydessä aluehallintoviraston tulee valtuuttaa asemaeläinlääkäri tehtävänsä kirjallisesti.

Hyväksyttyjä sperman keräysasemia koskevan luettelon julkaisemisesta säädetään eläintautilain 96 §:n 3 momentissa.

5 §

Sperman keräysaseman toiminta

Sperman keräysaseman toiminnassa on noudatettava liitteen I kohdan 2 mukaisia vaatimuksia.

Sperman keräysaseman on oltava asemaeläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa liitteen I kohdan 3 mukaisesti.

Sperman keräysasemalla saa kerätä, käsitellä ja varastoida ainoastaan spermaa, joka täyttää liitteen I kohdan 4 mukaiset vaatimukset.

Sperman keräysaseman on ilmoitettava asemaeläinlääkärin vaihtumisesta aluehallintovirastolle vähintään viisi arkipäivää ennen kuin uusi asemaeläinlääkäri aloittaa työnsä.

6 §

Sperman keräysaseman viranomaisvalvonta

Kunnaneläinlääkärin on vähintään kerran kolmessa vuodessa tarkastettava sperman keräysaseman tilat ja toiminta sen varmistamiseksi, että sperman keräysasema edelleen täyttää hyväksymisen edellytykset ja että sperman keräysaseman toiminnalle säädettyjä vaatimuksia noudatetaan. Tarkastus on tehtävä aikana, jona sperman keräysasemalla on toimintaa.

Kunnaneläinlääkärin on tiedotettava tekemiensä tarkastusten tuloksista viipymättä aluehallintovirastolle ja Ruokavirastolle.

7 §

Sperman keräysaseman hyväksymisen peruuttaminen

Sperman keräysaseman hyväksymisen peruuttamisesta säädetään eläintautilain 112 §:ssä.

Aluehallintoviraston on ilmoitettava sperman keräysaseman hyväksymisen peruuttamisesta kunnaneläinlääkärille ja Ruokavirastolle. Ilmoituksen saatuaan Ruokaviraston on peruutettava sperman keräysasemalle antamansa kansallinen hyväksymistunnus.

583/2020

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2020.

Helsingissä 8 päivänä heinäkuuta 2020

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin

SPERMAN KERÄYSASEMAA KOSKEVAT VAATIMUKSET**1. Sperman keräysaseman hyväksymisen edellytykset**

Sperman keräysaseman hyväksymisen edellytyksenä on:

1.1. Sperman keräysasemalla on vähintään seuraavat tilat, joista osa voi olla siirrettäviä tiloja:

1.1.1. tilat luovuttajaeläimille;

1.1.2. sperman hygieenistä keräystä varten tila, joka voi sijaita ulkona, jos sään epäedulliset vaikutukset sperman laatuun voidaan estää;

1.1.3. erillinen huone välineiden puhdistusta, desinfioimista tai sterilointia varten;

1.1.4. erillinen huone sperman käsittelyä ja säilytystä varten, jonka ei välttämättä tarvitse sijaita keräysaseman muiden tilojen yhteydessä; sekä

1.1.5. jos sperman keräysasemalla harjoitetaan sperman pitkäaikaista varastointia, tätä varten huone, jonka ei välttämättä tarvitse sijaita keräysaseman muiden tilojen yhteydessä.

1.2. Sperman keräysasema on rakenteeltaan sellainen, että eläintilat sekä spermanotto-, käsittely- ja säilytystilat voidaan helposti puhdistaa ja sperman käsittelytilat myös desinfioida.

1.3. Sperman keräysasemaa varten on nimetty asemaeläinlääkäri, joka on Suomessa laillistettu eläinlääkäri.

1.4. Sperman keräysaseman on oltava asemaeläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa.

1.5. Sperman keräysasemalla työskentelevä henkilöstö on teknisesti pätevää ja riittävästi koulutettua huolehtimaan sperman keräysaseman asianmukaisesta toiminnasta.

2. Sperman keräysaseman toimintaa koskevat vaatimukset

2.1. Sperman keräysasemalla saa pitää niiden pässien ja pukkien lisäksi, joista spermaa on tarkoitus kerätä, muita lampaita- ja vuohia vain, jos se on sperman keräystoiminnan kannalta tarpeen ja jos eläinten terveydentila täyttää kohdan 4 vaatimukset.

2.2. Kaikista sperman keräysasemalla kerätyistä spermaeristä on pidettävä kirjaa.

2.3. Sperman keräyksen, käsittelyn ja varastoinnin on tapahduttava näihin tarkoituksiin varatuissa tiloissa ja noudattaen hyvää hygieniää.

2.4. Kaikki sperman keräyksen ja käsittelyn yhteydessä sperman tai luovuttajaeläimen kanssa kosketuksiin joutuvat välineet, kertakäyttövälineitä lukuun ottamatta, on desinfioitava tai steriloitava ennen käyttöä. Asemaeläinlääkäri antaa asiasta ohjeet.

2.5. Säilytys- ja kuljetusastiat, lukuun ottamatta uusia kertakäyttösäiliöitä, on desinfioitava tai steriloitava tarvittaessa ennen jokaista täyttöä. Asemaeläinlääkäri antaa asiasta ohjeet.

2.6. Kaikki spermaerät on merkittävä selvästi siten, että sperman keräyspäivä, luovuttajaeläimen yksilötunniste sekä sperman keräysaseman hyväksymisnumero ovat helposti todettavissa.

2.7. Sperman keräysasemalla pidettäviä eläimiä ei saa päästää kosketuksiin aseman ulkopuolella pidettävien kotieläinten tai luonnonvaraisten eläinten kanssa.

3. Asemaeläinlääkärin tehtävät

Asemaeläinlääkärin tulee:

3.1. varmistaa, että sperman keräysasemalla kerätään spermaa ainoastaan tämän asetuksen vaatimukset täyttävistä luovuttajaeläimistä;

3.2. tarkkailla säännöllisesti luovuttajaeläinten ja muiden sperman keräysasemalla olevien eläinten terveydentilaa ja huolehtia sairauden hoidosta;

3.3. valvoa sperman keräystä, käsittelyä, säilytystä ja kirjanpitoa;

3.4. valvoa yleistä hygieniää sperman keräysasemalla ja antaa näistä neuvoja;

3.5. huolehtia eläinten tautitilanteen selvittämisen kannalta tarvittavista tutkimuksista; ja

3.6. varmistaa, että sperman keräysaseman henkilökunta tekee vain sellaisia tehtäviä, joihin sillä on riittävä osaaminen ja pätevyys.

4. Sperman keräysasemalla kerättyä spermaa koskevat vaatimukset

4.1. Sperman on oltava peräisin luovuttajaeläimestä:

4.1.1. jota on kohdassa 4.1.5. tarkoitetun eristyksen aloittamista edeltäneiden kuuden kuukauden ajan pidetty ainoastaan alkuperäpitopaikassaan tai siitä vastuussa olevan toimijan vastuulla olevassa muussa pitopaikassa;

4.1.2. jonka alkuperäpitopaikassa tai muussa pitopaikassa, jossa eläintä on pidetty kohdassa 4.1.1. mainittuna aikana, ei esiinny eläintautilain 5 §:n mukaisia vastustettavia eläintauteja;

4.1.3. jonka alkuperäpitopaikka ja muut pitopaikat, joissa eläintä on pidetty kohdassa 4.1.1. mainittuna aikana, täyttävät lampaiden maedi-visna taudin tai vuohien CAE-taudin osalta eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä lampaiden ja vuohien kaupassa annetun neuvoston direktiivin 91/68/ETY 6 artiklan vaatimukset;

4.1.4. joka ei sperman keräysasemalle siirrettäessä ja sperman keräyspäivänä ole osoittanut mitään kliinisiä sairauden oireita;

4.1.5. joka on pidetty vähintään 30 päivän ajan ennen sperman keräyksen aloittamista eristettynä muista kuin samaa tarkoitusta varten eristetyistä eläimistä asemaeläinlääkäriin hyväksymällä tavalla sisällä tai ulkona sijaitsevassa sperman keräysaseman tai, jos alkuperäpitopaikkana on eri pitopaikka, alkuperäpitopaikan eristystilassa; eristystilaan ei saa olla eristysaikana tullut uusia lampaista tai vuohia ja sitä varten on tullut olla käytössä eriliset työvälineet ja työvaatteet;

4.1.6. joka on sen jälkeen, kun eristyksen aloittamisesta on kulunut vähintään 21 päivää mutta ennen sen päättymistä tutkittu serologisesti *Brucella ovis*-, *Brucella melitensis*- ja Border disease -tartunnan varalta kielteisillä tuloksilla;

4.1.7. joka ei ole ollut eristysaikana kosketuksissa sellaisten eläinten kanssa, jotka eivät täytä kohdan 4.1.6. vaatimuksia;

4.1.8. jota ei ole käytetty luonnolliseen astutukseen sperman ensimmäistä keräystä edeltävien 30 päivän aikana eikä keräysjakson aikana.